To besedilo je zgolj informativne narave in nima pravnega učinka. Institucije Unije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti. Verodostojne različice zadevnih aktov, vključno z uvodnimi izjavami, so objavljene v Uradnem listu Evropske unije. Na voljo so na portalu EUR-Lex. Uradna besedila so neposredno dostopna prek povezav v tem dokumentu

►B

DIREKTIVA SVETA 2003/109/ES

z dne 25. novembra 2003

o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas

(UL L 16, 23.1.2004, str. 44)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
►M1	Direktiva 2011/51/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2011	L 132	1	19.5.2011
►M2	Uredba (EU) 2024/1347 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024	L 1347	1	22.5.2024

popravljena z:

►C1	Popravek, UL L 90926, 25.11.2025, str. 1 (2024/1347)

▼B

DIREKTIVA SVETA 2003/109/ES

z dne 25. novembra 2003

o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina

Ta direktiva določa:

(a) pogoje za dodeljevanje in odvzem statusa rezidenta za daljši čas, ki ga zagotavlja država članica državljanom tretjih držav, ki zakonito prebivajo na njenem ozemlju, ter z njim povezanih pravic; ter

(b) pogoje prebivanja za državljane tretjih držav, ki uživajo status rezidentov za daljši čas, v drugih državah članicah, kot je tista, ki jim je dodelila ta status.

Člen 2

Opredelitve

V tej direktivi:

(a) „državljan tretje države“ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena 17(1) Pogodbe;

(b) „rezident za daljši čas“ pomeni katerega koli državljana tretje države, ki ima status rezidenta za daljši čas, kot je določeno v členih 4 do 7;

(c) „prva država članica“ pomeni državo članico, ki je državljanu tretje države prvič podelila status rezidenta za daljši čas;

(d) „druga država članica“ pomeni katero koli državo članico razen tiste, ki je državljanu tretje države prvič podelila status rezidenta za daljši čas in v kateri ta rezident za daljši čas uveljavlja pravico do prebivanja;

(e) „družinski člani“ pomeni državljane tretje države, ki prebivajo v državi članici v skladu z Direktivo Sveta 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine ([1]);

▼M1

(f) „mednarodna zaščita“ pomeni mednarodno zaščito, kakor je opredeljena v členu 2(a) Direktive Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite ([2]);

([1]) UL L 251, 3.10.2003, str. 12.
([2]) UL L 304, 30.9.2004, str. 12.

▼B

(g) „dovoljenje ES za prebivanje rezidenta za daljši čas“ pomeni dovoljenje za prebivanje, ki ga izda država članica ob pridobitvi statusa rezidenta za daljši čas.

Člen 3

Področje uporabe

1. Ta direktiva se uporablja za državljane tretjih držav, ki zakonito prebivajo na območju države članice.

2. Ta direktiva se ne uporablja za državljane tretjih držav, ki:

(a) bivajo zaradi študija ali poklicnega usposabljanja;

(b) imajo pravico bivati v državi članici zaradi začasnega varstva ali so zaprosili za dovoljenje za prebivanje na tej podlagi in čakajo na odločitev o njihovem statusu;

▼M1

(c) imajo pravico prebivati v državi članici na podlagi oblike zaščite, ki ni mednarodna zaščita, ali so zaprosili za dovoljenje za prebivanje na tej podlagi in čakajo na odločitev glede njihovega statusa;

(d) so zaprosili za mednarodno zaščito in o njihovi vlogi še ni bilo pravnomočno odločeno;

▼B

(e) bivajo samo iz začasnih razlogov, kot *au-pair* ali sezonski delavci ali kot delavci, ki jih je tja napotil izvajalec storitev zaradi čezmejnega izvajanja storitev, ali kot čezmejni izvajalci storitev ali v primerih, v katerih je bilo njihovo dovoljenje za prebivanje uradno omejeno;

(f) uživajo pravni položaj, ki ga ureja Dunajska konvencija o diplomatskih odnosih iz leta 1961, Dunajska konvencija o konzularnih odnosih iz leta 1963, Konvencija iz leta 1969 o posebnih misijah ali Dunajska konvencija o zastopanju držav pri njihovih odnosih z mednarodnimi organizacijami splošnega značaja iz leta 1975.

3. Ta direktiva se uporablja brez poseganja v ugodnejše določbe:

(a) dvostranskih in večstranskih sporazumov med Skupnostjo ali Skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter tretjimi državami na drugi;

(b) dvostranskih sporazumov, ki so že bili sklenjeni med državo članico in tretjo državo na dan začetka veljavnosti te direktive;

▼M1

(c) Evropske konvencije o ustanavljanju s 13. decembra 1955, Evropske socialne listine z 18. oktobra 1961, dopolnjene Evropske socialne listine s 3. maja 1987 in Evropske konvencije o pravnem položaju delavcev migrantov s 24. novembra 1977, odstavka 11 Priloge h Konvenciji o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kakor je bila spremenjena s Protokolom, podpisanim v New Yorku dne 31. januarja 1967, in Evropskega sporazuma o prenosu odgovornosti za begunce z dne 16. oktobra 1980.

▼B

POGLAVJE II

STATUS REZIDENTA ZA DALJŠI ČAS V DRŽAVI ČLANICI

Člen 4

Trajanje prebivanja

1. Države članice podelijo status rezidentov za daljši čas državljanom tretjih držav, ki so pred predložitvijo ustrezne vloge pet let zakonito in neprekinjeno prebivali na njihovem ozemlju.

▼M1

1a. Države članice statusa rezidenta za daljši čas ne podelijo na podlagi mednarodne zaščite, če je bila mednarodna zaščita preklicana, odpravljena ali je bilo njeno podaljšanje zavrnjeno, kakor je določeno v členih 14(3) in 19(3) Direktive 2004/83/ES.

▼B

2. Za izračun obdobja iz odstavka 1 se ne upoštevajo obdobja prebivanja iz razlogov, omenjenih v členu 3(2)(e) in (f).

V zvezi s primeri, zajetimi v členu 3(2)(a), v katerih je zadevni državljan tretje države pridobil pravico do prebivanja, ki mu bo omogočila pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, se pri izračunu obdobja iz odstavka 1 lahko upoštevajo samo polovice obdobij prebivanja zaradi študija ali poklicnega usposabljanja.

▼M2

Kar zadeva osebe, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita, se pri izračunavanju obdobja iz odstavka 1 upošteva obdobje med datumom vložitve prošnje za mednarodno zaščito, na podlagi katere je bila ta mednarodna zaščita priznana, in datumom, ko je bilo izdano dovoljenje za prebivanje iz člena 24 Uredbe (EU) 2024/1347 ([1]).

([1]) Uredba EU 2024/1347 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da so upravičeni do mednarodne zaščite, glede enotnega statusa beguncev ali oseb, upravičenih do subsidiarne zaščite, in glede vsebine te zaščite ter spremembi Direktive Sveta 2003/109/ES in razveljavitvi Direktive 2011/95/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

▼B

3. Obdobja odsotnosti z ozemlja države članice ne prekinjajo obdobja iz odstavka 1 in se upoštevajo za njegov izračun, če so krajša od šestih zaporednih mesecev in skupaj ne presegajo 10 mesecev v obdobju, omenjenem v odstavku 1.

V primerih posebnih ali izjemnih razlogov začasne narave in skladno z njihovo nacionalno zakonodajo lahko države članice predvidijo, da daljša obdobja odsotnosti od tistih, ki so omenjena v prvem pododstavku, ne prekinjajo obdobja iz odstavka 1. V teh primerih države članice ustreznih obdobij odsotnosti ne upoštevajo pri izračunu obdobja, omenjenega v odstavku 1.

Z odstopanjem od drugega pododstavka lahko države članice pri izračunu skupnega obdobja iz odstavka 1 upoštevajo obdobja odsotnosti v zvezi z začasno napotitvijo zaradi zaposlitve, vključno z zagotavljanjem čezmejnih storitev.

▼M2

3a. Kadar se ugotovi, da se upravičenec do mednarodne zaščite nahaja v državi članici, ki ni tista, ki mu je priznala mednarodno zaščito, čeprav nima pravice, da v njej biva ali prebiva v skladu z zadevnim nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, se obdobje zakonitega bivanja v državi članici, ki mu je priznala mednarodno zaščito, pred takšno situacijo ne upošteva pri izračunu obdobja iz odstavka 1.

Države članice lahko z odstopanjem od prvega pododstavka, zlasti kadar upravičenec do mednarodne zaščite dokaže, da je bivanje ali prebivanje brez pravice posledica okoliščin, na katere ni mogel vplivati, v skladu z nacionalnim pravom določijo, da v izračunu obdobja iz odstavka 1 ni prekinitve.

▼B

Člen 5

Pogoji za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas

1. Države članice od državljanov tretjih držav zahtevajo, da zagotovijo dokazila o tem, da imajo zase in za vzdrževane družinske člane:

(a) stalne in redne vire, ki zadostujejo za njihovo vzdrževanje in vzdrževanje njihovih družinskih članov, ne da bi uporabljali sistem socialne pomoči zadevne države članice. Države članice ovrednotijo te vire glede na njihovo naravo in rednost ter lahko upoštevajo raven minimalnih plač in pokojnin pred vlogo za status rezidenta za daljši čas;

(b) zdravstveno zavarovanje za vsa tveganja, ki so običajno vključena za njihove državljane v zadevnih državah članicah.

2. Države članice od državljanov tretjih držav lahko zahtevajo, da izpolnjujejo pogoje za integracijo v skladu z njihovo nacionalno zakonodajo.

▼B

Člen 6

Javni red in javna varnost

1. Države članice lahko odklonijo dodelitev statusa rezidenta za daljši čas zaradi javnega reda in javne varnosti.

Pri sprejemanju ustrezne odločitve država članica upošteva resnost ali vrsto prekrška zoper javni red ali javno varnost ali nevarnost, ki jo predstavlja zadevna oseba, ob ustreznem upoštevanju trajanja prebivanja in povezav z državo prebivališča.

2. Odklonitev iz odstavka 1 ne sme temeljiti na ekonomskih razlogih.

Člen 7

Pridobitev statusa rezidenta za daljši čas

1. Za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas državljan tretje države vloži vlogo pri pristojnih organih države članice, v kateri prebiva. Vlogi je treba priložiti listinske dokaze, ki jih določi nacionalna zakonodaja, da izpolnjuje pogoje, določene v členih 4 in 5 ter po potrebi veljavno potno listino ali njeno overjeno kopijo.

Dokazi iz prvega pododstavka lahko vključujejo tudi dokumente glede ustreznega prebivališča.

2. Pristojni nacionalni organi prosilca pisno obvestijo o odločitvi čim prej, nikakor pa ne kasneje kot v šestih mesecih po datumu predložitve vloge. Državljana tretje države se o vsaki takšni odločitvi obvesti skladno s postopki obveščanja po ustrezni nacionalni zakonodaji.

V izjemnih okoliščinah, povezanih z zapletenostjo preverjanja vloge, se lahko rok iz prvega pododstavka podaljša.

Poleg tega je treba prizadeto osebo podučiti o njenih pravicah in obveznostih po tej direktivi.

Vse posledice tega, da do konca obdobja, predvidenega v tem predpisu, ni sprejeta nobena odločitev, določi nacionalna zakonodaja ustrezne države članice.

3. Če so izpolnjeni pogoji iz členov 4 in 5 in posameznik ne pomeni grožnje v smislu člena 6, zadevna država članica državljanu tretje države podeli status rezidenta za daljši čas.

Člen 8

Dovoljenje za prebivanje ES rezidenta za daljši čas

1. Ob upoštevanju člena 9 je status rezidenta za daljši čas stalen.

▼B

2. Države članice rezidentom za daljši čas izdajo dovoljenje za prebivanje ES rezidenta za daljši čas. Dovoljenje je veljavno vsaj pet let; ob poteku se avtomatsko podaljša, in sicer na podlagi vloge, če se ta zahteva.

3. Dovoljenje za prebivanje ES rezidenta za daljši čas se lahko izda kot nalepka ali kot poseben dokument. Izda se skladno s predpisi in standardnim vzorcem, kot je določeno v Uredbi Sveta (ES) št. 1030/2002 z dne 13. junija 2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav ([1]). V rubriki „Vrsta dovoljenja“ države članice vpišejo „rezident za daljši čas – ES“.

▼M1

4. Kadar država članica izda dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas državljanu tretje države, ki mu je priznala mednarodno zaščito, v tem dovoljenju EU za prebivanje rezidenta za daljši čas v rubriko „Opombe“ vnese: „Mednarodna zaščita priznana v [država članica] dne [datum]“.

5. Kadar dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas izda druga država članica državljanu tretje države, ki že ima dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas druge države članice z opombo v skladu z odstavkom 4, država članica vnese isto opombo v dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas.

Preden druga država članica vnese opombo v skladu z odstavkom 4, od države članice, navedene v tej opombi, zahteva, naj posreduje informacije o tem, ali je rezident za daljši čas še upravičenec do mednarodne zaščite. Država članica, navedena v opombi, odgovori v enem mesecu po prejemu zahteve za informacije. Če je bila mednarodna zaščita odvzeta s pravnomočno odločitvijo, druga država članica ne vnese te opombe.

6. Kadar je bila v skladu z ustreznimi mednarodnimi instrumenti ali nacionalno zakonodajo odgovornost za mednarodno zaščito rezidenta za daljši čas po izdaji dovoljenja EU za prebivanje rezidenta za daljši čas iz odstavka 5 prenesena v drugo državo članico, druga država članica v treh mesecih po prenosu ustrezno spremeni opombo iz odstavka 4.

▼B

Člen 9

Odvzem ali izguba statusa

1. V naslednjih primerih rezidenti za daljši čas nimajo več pravice obdržati statusa rezidenta za daljši čas:

(a) če se odkrije, da je bil status rezidenta za daljši čas pridobljen z goljufijo;

(b) če je sprejet ukrep izgona pod pogoji, predvidenimi v členu 12;

([1]) UL L 157, 15.6.2002, str. 1.

▼B

(c) v primeru odsotnosti z ozemlja Skupnosti za obdobje 12 zaporednih mesecev.

2. Z odstopanjem od odstavka 1(c) lahko države članice predvidijo, da odsotnost nad 12 zaporednih mesecev ali posebni ali izjemni razlogi nimajo za posledico odvzema ali izgube statusa.

3. Države članice lahko predvidijo, da rezident za daljši čas nima več pravice ohraniti svojega statusa rezidenta za daljši čas v primerih, ko ogroža javni red, glede na resnost prekrška, ki ga je zakrivil, vendar pa takšno ogrožanje ni razlog za izgon v smislu člena 12.

▼M1

3a. Države članice lahko status rezidenta za daljši čas državljana tretje države odvzamejo, če je bila mednarodna zaščita preklicana, odpravljena ali je bilo podaljšanje zavrnjeno, kakor je določeno v členih 14(3) in 19(3) Direktive 2004/83/ES, če je bil status rezidenta za daljši čas pridobljen na podlagi mednarodne zaščite.

▼B

4. Rezident za daljši čas, ki je prebival v drugi državi članici skladno s poglavjem III, nima več pravice obdržati statusa rezidenta za daljši čas, pridobljenega v prvi državi, ko mu je ta status skladno s členom 23 podeljen v drugi državi članici.

V vsakem primeru pa posameznik po šestih letih odsotnosti z ozemlja države članice, ki mu je podelila status rezidenta za daljši čas, nima več pravice obdržati svojega statusa rezidenta za daljši čas v tej državi članici.

Z odstopanjem od drugega pododstavka lahko zadevna država članica predvidi, da rezident za daljši čas zaradi posebnih razlogov obdrži svoj status v tej državi tudi v primerih, ko je odsoten dalj kot šest let.

5. V zvezi s primeri iz odstavka 1(c) in odstavka 4 države članice, ki so podelile status, predvidijo poenostavljen postopek za ponovno pridobitev statusa rezidenta za daljši čas.

Omenjeni postopek se uporablja zlasti za posameznike, ki so prebivali v drugi državi članici zaradi študija.

Pogoje in postopek za ponovno pridobitev statusa rezidenta za daljši čas določa nacionalna zakonodaja.

6. Potek dovoljenja za prebivanje ES rezidenta za daljši čas v nobenem primeru ne povzroči odvzema ali izgube statusa rezidenta za daljši čas.

▼B

7. Če odvzem ali izguba statusa rezidenta za daljši čas ne vodi do odstranitve, država članica temu posamezniku dovoli, da ostane na njenem ozemlju, če izpolnjuje pogoje, predvidene v nacionalni zakonodaji in/ali ne ogroža javnega reda ali javne varnosti.

Člen 10

Postopkovna jamstva

1. Za vsako odločitev o zavrnitvi vloge za status rezidenta za daljši čas in odvzem tega statusa je treba navesti razloge. Državljana tretje države se o vsaki takšni odločitvi obvesti skladno s postopki obveščanja po ustrezni nacionalni zakonodaji. Obvestilo opredeljuje postopke sodnega varstva, ki so na voljo, in rok, v katerem lahko ukrepa.

2. Če se vloga za status rezidenta za daljši čas zavrne ali se ta status odvzame ali izgubi ali dovoljenje za prebivanje ni obnovljeno, ima prizadeti posameznik pravico do pravnega izpodbijanja v zadevni državi članici.

Člen 11

Enaka obravnava

1. Rezidenti za daljši čas se obravnavajo enako kot državljani glede:

(a) dostopa do zaposlitve in samozaposlitve, pod pogojem da te dejavnosti nimajo za posledico niti občasne vključenosti v izvajanje javnih pooblastil, ter pogojev zaposlovanja in delovnih pogojev, vključno s pogoji za odpuščanje in plačilo;

(b) izobraževanja in poklicnega usposabljanja, vključno s štipendijami za študij skladno z nacionalno zakonodajo;

(c) priznavanja poklicnih diplom, spričeval in drugih kvalifikacij skladno z ustreznimi nacionalnimi postopki;

(d) socialnega zavarovanja, socialne pomoči in socialnega varstva, kot določa nacionalna zakonodaja;

(e) davčnih ugodnosti;

(f) dostopa do blaga in storitev ter dobav blaga in opravljanja storitev, dostopnih javnosti, ter postopkov za pridobitev nastanitve;

(g) svobode združevanja in pripadnosti ter članstva v organizacijah, ki zastopajo delavce ali delodajalce ali v katerih koli organizacijah, katerih člani opravljajo poseben poklic, vključno s koristmi, ki jih zagotavljajo te organizacije, ne da bi s tem posegali v nacionalne predpise o javnem redu in javni varnosti;

(h) prostega dostopa do celotnega ozemlja zadevne države članice v mejah, ki jih določa nacionalna zakonodaja zaradi varnosti.

▼B

2. V zvezi z določbami odstavka 1, točke (b), (d), (e), (f) in (g) lahko država članica omeji enako obravnavo na primere, ko ima rezident za daljši čas ali član družine, za katerega terja koristi, stalno ali običajno prebivališče na ozemlju zadevne države članice.

3. Države članice lahko omejijo enako obravnavo, kot so je deležni državljani, v naslednjih primerih:

(a) države članice lahko ohranijo omejitve glede dostopa do zaposlitve ali samozaposlitve v primerih, v katerih so te dejavnosti v skladu z obstoječo nacionalno zakonodajo ali zakonodajo Skupnosti pridržane za državljane držav EU ali EGP;

(b) države članice za dostop do izobraževanja in usposabljanja lahko zahtevajo dokazilo o ustreznem znanju jezika. Za dostop do univerze se lahko zahteva posebna predizobrazba.

4. Države članice lahko omejijo enako obravnavo v zvezi s socialno pomočjo in socialnim varstvom na osnovne prejemke.

▼M1

4a. Kar zadeva državo članico, ki je priznala mednarodno zaščito, odstavka 3 in 4 ne posegata v Direktivo 2004/83/ES.

▼B

5. Države članice se lahko odločijo, da na področjih iz odstavka 1 omogočijo dostop do dodatnih prejemkov.

Države članice se lahko tudi odločijo, da bodo zagotovile enako obravnavo na področjih, ki niso zajeta v odstavku 1.

Člen 12

Zaščita pred izgonom

1. Države članice lahko sprejmejo sklep o izgonu rezidenta za daljši čas samo, če predstavlja dejansko in dovolj resno grožnjo za javni red in javno varnost.

2. Sklep iz odstavka 1 ne sme temeljiti na ekonomskih razlogih.

3. Prede sprejetjem sklepa o izgonu rezidenta za daljši čas morajo države članice upoštevati naslednje dejavnike:

(a) dolžino prebivanja na njihovem ozemlju;

(b) starost zadevnega posameznika;

(c) posledice za posameznika in družinske člane;

▼B

(d) povezanost z državo prebivanja ali nepovezanost z matično državo.

▼M1

3a. Kadar se država članica odloči izgnati rezidenta za daljši čas, katerega dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas vsebuje opombo v skladu s členom 8(4), državo članico, navedeno v tej opombi, zaprosi za potrditev, ali je zadevna oseba v tej državi še vedno upravičena do mednarodne zaščite. Država članica, navedena v opombi, odgovori najpozneje v enem mesecu po prejemu zahteve za informacije.

3b. Če je rezident za daljši čas v državi članici, ki je navedena v opombi, še vedno upravičen do mednarodne zaščite, se ga izžene v to državo članico, ki upravičenca skupaj z njegovimi družinskimi člani brez poseganja v zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo, ki se uporablja, ter brez poseganja v načelo enotnosti družine nemudoma ponovno sprejme brez formalnosti.

3c. Z odstopanjem od odstavka 3b država članica, ki se je odločila izgnati rezidenta za daljši čas, v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi ohrani pravico, da rezidenta za daljši čas odstrani v drugo državo, ki ni država članica, ki mu je priznala mednarodno zaščito, kadar rezident za daljši čas izpolnjuje pogoje iz člena 21(2) Direktive 2004/83/ES.

▼B

4. Če je sprejet sklep o izgonu, mora biti rezidentu za daljši čas na voljo postopek sodnega varstva v zadevni državi članici.

5. Rezidentom za daljši čas brez ustreznih sredstev se zagotovi pravna pomoč pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane države, v kateri prebivajo.

▼M1

6. Ta člen ne posega v člen 21(1) Direktive 2004/83/ES.

▼B

Člen 13

Ugodnejši nacionalni predpisi

Države članice lahko izdajo stalna ali neomejena dovoljenja pod milejšimi pogoji, kot so predpisani s to direktivo. Takšna dovoljenja za prebivanje ne dajejo pravice do prebivanja v drugi državi članici, kot je predvideno v Poglavju III te direktive.

POGLAVJE III

PREBIVANJE V DRUGI DRŽAVI ČLANICI

Člen 14

Načelo

1. Rezident za daljši čas pridobi pravico do prebivanja na ozemlju druge države članice, kot mu je izdala status rezidenta za daljši čas, za obdobje nad tri mesece, če so izpolnjeni pogoji, našteti v tem poglavju.

▼B

2. Rezident za daljši čas lahko prebiva v drugi državi članici zaradi:

(a) opravljanja gospodarske dejavnosti kot zaposlena ali samozaposlena oseba;

(b) študija ali poklicnega usposabljanja;

(c) drugih namenov.

3. V primerih gospodarskih dejavnosti kot zaposlena ali samozaposlena oseba, omenjenih v odstavku 2(a), lahko države članice proučijo položaj na svojem trgu dela ter uporabijo svoje nacionalne postopke v zvezi z zahtevami za zasedbo delovnega mesta oziroma opravljanje teh dejavnosti.

Iz razlogov v zvezi s politiko trga dela lahko države članice dajo prednost državljanom Unije, državljanom tretjih držav, če tako določa zakonodaja Skupnosti, ter državljanom tretjih držav, ki zakonito prebivajo in prejemajo nadomestilo za brezposelnost v zadevni državi članici.

4. Z odstopanjem od določb odstavka 1 lahko države članice omejijo skupno število oseb, ki jim pripada pravica do prebivanja, če so te omejitve za sprejetje državljanov tretjih držav že določene v obstoječi zakonodaji ob času sprejetja te direktive.

5. To poglavje se ne nanaša na prebivanje rezidentov za daljši čas na ozemlju držav članic:

(a) kot zaposlenih delavcev, ki jih tja napoti izvajalec storitev zaradi čezmejnega izvajanja storitev;

(b) kot izvajalcev čezmejnih storitev.

Države članice lahko skladno z nacionalno zakonodajo določijo pogoje, pod katerimi lahko rezidenti za daljši čas, ki se želijo preseliti v drugo državo članico zaradi opravljanja gospodarske dejavnosti kot sezonski delavci, prebivajo v tej državi članici. Za čezmejne delavce lahko prav tako veljajo posebne določbe nacionalne zakonodaje.

6. To poglavje ne posega v ustrezno zakonodajo Skupnosti o socialni varnosti v zvezi z državljani tretjih držav.

Člen 15

Pogoji za prebivanje v drugi državi članici

1. Čim prej, vendar najkasneje tri mesece po vstopu na ozemlje druge države članice mora rezident za daljši čas pri pristojnih organih te države članice zaprositi za dovoljenje za prebivanje.

▼B

Države članice lahko dopustijo, da rezident za daljši čas pri pristojnih organih druge države članice vloži vlogo za dovoljenje za prebivanje, še ko prebiva na ozemlju prve države članice.

2. Države članice od zadevnih oseb lahko zahtevajo, da predložijo dokaze, da imajo:

(a) stalne in redne vire, ki zadostujejo za njihovo vzdrževanje in vzdrževanje njihovih družinskih članov, ne da bi prejemali socialno pomoč zadevne države članice. Za vsako od kategorij iz člena 14 (2) države članice ovrednotijo te vire glede na njihovo naravo in rednost ter lahko upoštevajo raven minimalnih plač in pokojnin;

(b) zdravstveno zavarovanje za vse vrste tveganj v drugi državi članici, ki so običajno krita za njihove lastne državljane v zadevni državi članici.

3. Države članice lahko od državljanov tretjih držav zahtevajo, da izpolnjujejo ukrepe za integracijo v skladu z njihovo nacionalno zakonodajo.

Ta pogoj se ne uporablja, če se je od zadevnih državljanov tretjih držav v skladu z določbami člena 5(2) zahtevalo, da za pridobitev statusa rezidentov za daljši čas izpolnjujejo pogoje za integracijo.

Brez poseganja v drugi pododstavek se od zadevnih oseb lahko zahteva, da obiskujejo jezikovne tečaje.

4. Vlogi se priložijo listinski dokazi, ki jih določi nacionalna zakonodaja, da zadevne osebe izpolnjujejo ustrezne pogoje, ter njihovo dovoljenje za prebivanje rezidenta za daljši čas in veljavno potno listino ali njihovo overjeno kopije.

Dokazi iz prvega pododstavka lahko vključujejo tudi dokumente glede ustreznega prebivališča.

Zlasti:

(a) v primeru opravljanja gospodarske dejavnosti lahko druga država članica od zadevnih oseb zahteva, da predložijo dokazila:

(i) če so zaposleni, da imajo pogodbo o zaposlitvi, izjavo delodajalca o zaposlitvi, ali ponudbo za pogodbo o zaposlitvi pod pogoji, predpisanimi z nacionalno zakonodajo. Države članice določijo, katera od omenjenih oblik dokazil se zahteva;

(ii) če so samozaposleni, da imajo ustrezna sredstva, ki so v skladu z nacionalno zakonodajo potrebna za opravljanje gospodarske dejavnosti v tem statusu, in predložijo ustrezne dokumente in dovoljenja;

▼B

(b) v primeru študija ali poklicnega usposabljanja lahko druga država članica od zadevnih oseb zahteva, da predložijo dokazila o vpisu v priznan zavod zaradi študija ali poklicnega usposabljanja.

Člen 16

Družinski člani

1. Če rezident za daljši čas uveljavlja svojo pravico do prebivanja v drugi državi članici in če je bila družina že osnovana v prvi državi članici, imajo člani njegove/njene družine, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 4(1) Direktive 2003/86/ES, pravico, da spremljajo rezidenta za daljši čas ali se mu pridružijo.

2. Če za daljši čas uveljavlja svojo pravico do prebivanja v drugi državi članici in če je bila družina že osnovana v prvi državi članici, lahko člani njegove/njene družine, ki niso navedeni v členu 4(1) Direktive 2003/86/ES, dobijo pravico, da spremljajo rezidenta za daljši čas ali se mu pridružijo.

3. Glede predložitve vloge za dovoljenje za prebivanje se uporabljajo določbe člena 15(1).

4. Druga država članica lahko od zadevnih družinskih članov zahteva, da z vlogo za dovoljenje za prebivanje predložijo:

(a) svoje dovoljenje za prebivanje ES rezidenta za daljši čas ali dovoljenje za prebivanje in veljavni potno listino ali njihovo overjeno kopije;

(b) dokazila, da so prebivali kot člani družine rezidenta za daljši čas v prvi državi članici;

(c) dokazila, da imajo stalne in redne vire, ki zadostujejo za njihovo preživljanje brez prejemanja socialne pomoči zadevne države članice, ali da ima zanje te vire in zavarovanje rezident za daljši čas ter zdravstveno zavarovanje za vsa tveganja v drugi državi članici. Države članice te vire ovrednotijo glede na njihovo naravo in rednost ter lahko upoštevajo raven minimalnih plač in pokojnin.

5. Če družina še ni obstojala v prvi državi članici, se uporablja Direktiva 2003/86/ES.

Člen 17

Javni red in javna varnost

1. Države članice lahko odklonijo vloge za odobritev prebivanja rezidentom za daljši čas ali njihovim družinskim članom, če taka oseba ogroža javni red ali javno varnost.

▼B

Ob sprejemanju ustreznega sklepa država članica upošteva resnost ali vrsto prekrška zoper javni red ali javno varnost, ki ga je zagrešil rezident za daljši čas ali član(-i) njegove/njene družine ali nevarnost, ki jo predstavlja zadevna oseba.

2. Sklep iz odstavka 1 ne sme temeljiti na ekonomskih razlogih.

Člen 18

Javno zdravje

1. Države članice lahko odklonijo vloge za odobritev prebivanja rezidentom za daljši čas ali njihovim družinskim članom, če taka oseba ogroža javno zdravje.

2. Edine bolezni, ki lahko upravičijo odklonitev dovoljenja za vstop ali pravice do prebivanja na ozemlju druge države članice so bolezni, opredeljene z ustreznimi veljavnimi instrumenti Svetovne zdravstvene organizacije, ter druge nalezljive in kužne parazitne bolezni, za katere veljajo določbe za zaščito državljanov v državi gostiteljici. Države članice ne uvajajo novih strožjih omejitvenih določb ali prakse.

3. Bolezni, ki so se jih nalezli po izdaji prvega dovoljenja za prebivanje v drugi državi članici, ne upravičujejo zavrnitve obnove dovoljenja ali izgona z ozemlja.

4. Država članica lahko zahteva zdravniški pregled oseb, za katere se uporablja ta direktiva, da se potrdi, da nimajo nobene od bolezni iz odstavka 2. Takšni zdravniški pregledi, ki so lahko brezplačni, se ne opravljajo sistematično.

Člen 19

Proučitev vlog in izdaja dovoljenj za prebivanje

1. Pristojni nacionalni organi obdelajo vloge v štirih mesecih po datumu njihove vložitve.

Če vlogi niso priloženi listinski dokazi, našteti v členih 15 in 16, ali v izjemnih okoliščinah, povezanih z zapletenostjo proučitve vloge, se lahko rok iz prvega pododstavka podaljša za obdobje, ki ni daljše od treh mesecev. V teh primerih pristojni nacionalni organi o tem obvestijo prosilca.

2. Če so izpolnjeni pogoji iz členov 14, 15 in 16, druga država članica ob upoštevanju določb o javnem redu, javni varnosti in javnem zdravju v členih 17 in 18 izda rezidentu za daljši čas obnovljivo dovoljenje za prebivanje. To dovoljenje za prebivanje se na podlagi vloge, če se ta zahteva, ob poteku avtomatsko podaljša. Druga država članica prvo državo članico obvesti o svojem sklepu.

▼B

3. Druga država članica izda članom družine rezidenta za daljši čas obnovljiva dovoljenja za prebivanje, veljavna za enako obdobje kot dovoljenje za prebivanje rezidenta za daljši čas.

▼M1

Člen 19a

Spremembe dovoljenja EU za prebivanje rezidenta za daljši čas

1. Kadar dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas vsebuje opombo v skladu s členom 8(4) in če je odgovornost za mednarodno zaščito rezidenta za daljši čas v skladu z veljavnimi mednarodnimi instrumenti ali nacionalno zakonodajo prenesena na drugo državo članico preden je ta država članica izdala dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas iz člena 8(5), druga država članica zaprosi državo članico, ki je izdala dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas, naj ustrezno spremeni to opombo.

2. Kadar je rezidentu za daljši čas priznana mednarodna zaščita v drugi državi članici preden je ta država članica izdala dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas iz člena 8(5), ta država članica zaprosi državo članico, ki je izdala dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas, naj ga spremeni, da se vnese opomba v skladu s členom 8(4).

3. Na podlagi zahteve iz odstavkov 1 in 2, država članica, ki je izdala dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas, izda spremenjeno dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas najpozneje v treh mesecih po prejemu zahteve druge države članice.

▼B

Člen 20

Postopkovna jamstva

1. Za vsako zavrnitev vloge za dovoljenje za prebivanje se navedejo razlogi. Zadevnemu državljanu tretje države se sporočijo skladno s postopki obveščanja po ustrezni nacionalni zakonodaji. Obvestilo opredeljuje možne postopke sodnega varstva, ki so na voljo, in rok za ukrepanje.

Vse posledice tega, da do konca obdobja, omenjenega v členu 19(1), ni sprejeta nobena odločitev, določi nacionalna zakonodaja ustrezne države članice.

2. Če se vloga za dovoljenje za prebivanje zavrne ali dovoljenje za prebivanje ni obnovljeno ali je odvzeto, ima prizadeti posameznik pravico do pravnega izpodbijanja v zadevni državi članici.

Člen 21

Obravnava, zagotovljena v drugi državi članici

1. Takoj ko v drugi državi članici prejmejo dovoljenje za prebivanje, predvideno v členu 19, so rezidenti za daljši čas v tej državi članici deležni enake obravnave na področjih in pod pogoji, omenjenimi v členu 11.

▼B

2. Rezidenti za daljši čas imajo dostop do trga dela skladno z določbami odstavka 1.

Države članice lahko skladno s pogoji, določenimi z nacionalno zakonodajo, in za največ 12 mesecev predvidijo, da imajo osebe iz člena 14 (2)(a) omejen dostop do zaposlitvenih dejavnosti, ki so drugačne od tistih, za katere so dobile dovoljenje za prebivanje.

Države članice lahko skladno z nacionalno zakonodajo določijo pogoje, pod katerimi imajo lahko osebe iz člena 14(2)(b) ali (c) dostop do dejavnosti kot zaposlene ali samozaposlene osebe.

3. Takoj ko prejmejo dovoljenje za prebivanje, predvideno s členom 19, v drugi državi članici, člani družine rezidenta za daljši čas v tej državi članici uživajo pravice, naštete v členu 14 Direktive 2003/86/ES.

Člen 22

Odvzem dovoljenja za prebivanje in obveznost ponovnega sprejema

1. Dokler državljan tretje države ne pridobi statusa rezidenta za daljši čas, lahko druga država članica odkloni obnovitev dovoljenja za prebivanje ali ga odkloni ter skladno s postopki, predvidenimi v nacionalni zakonodaji, vključno s postopki za odstranitev, zadevno osebo in njene družinske člane obveže, da zapustijo njeno ozemlje v naslednjih primerih:

(a) zaradi javnega reda ali javne varnosti, kot je opredeljeno v členu 17;

(b) če niso več izpolnjeni pogoji iz členov 14, 15 in 16;

(c) če državljan tretje države v zadevni državi članici ne prebiva zakonito.

2. Če druga država članica sprejme enega od ukrepov iz odstavka 1, prva država članica rezidenta za daljši čas in njegove/njene družinske člane nemudoma ponovno sprejme brez formalnosti. Druga država članica prvo državo članico obvesti o svojem sklepu.

3. Dokler državljan tretje države ne prejme statusa rezidenta za daljši čas in brez poseganja v obveznosti do ponovnega sprejema iz odstavka 2, lahko druga država članica zaradi javnega reda in javne varnosti sprejme sklep o odstranitvi državljana tretje države z ozemlja Unije skladno z jamstvi iz člena 12.

V takih primerih se druga država članica pri sprejemanju omenjenega sklepa posvetuje s prvo državo članico.

▼B

Če druga država članica sprejme sklep o odstranitvi državljana tretje države, sprejme ustrezne ukrepe za njegovo učinkovito izvedbo. V takih primerih druga država članica prvi državi članici zagotovi ustrezne informacije o izvajanju sklepa o odstranitvi.

▼M1

3a. Razen če je bila medtem mednarodna zaščita odvzeta ali je bila oseba uvrščena v eno od kategorij, določenih v členu 21(2) Direktive 2004/83/ES, se odstavek 3 tega člena ne uporablja za državljane tretjih držav, katerih dovoljenje EU za prebivanje rezidenta za daljši čas, ki ga je izdala prva država članica, vsebuje opombo v skladu s členom 8(4) te direktive.

Ta odstavek ne posega v člen 21(1) Direktive 2004/83/ES.

▼B

4. V primerih iz odstavka 1(b) in (c) sklep o odstranitvi ne sme biti povezan s stalno prepovedjo prebivanja.

5. Obveznost ponovnega sprejema iz odstavka 2 ne vpliva na možnost, da se rezident za daljši čas in člani njegove/njene družine preselijo v tretjo državo članico.

Člen 23

Pridobitev statusa rezidenta za daljši čas v drugi državi članici

1. Na podlagi vloge druga država članica rezidentom za daljši čas podeli status iz člena 7 ob upoštevanju določb členov 3, 4, 5 in 6. Druga država članica svoj sklep sporoči prvi državi članici.

2. Postopki, določeni v členu 7, se uporabljajo za predložitev in proučitev vlog za status rezidenta za daljši čas v drugi državi članici. Za izdajo dovoljenj za prebivanje se uporablja člen 8. Če se vloga zavrne, se uporabljajo postopkovna jamstva, predvidena s členom 10.

POGLAVJE IV

KONČNE DOLOČBE

Člen 24

Klavzula o poročanju in preverjanju

Komisija občasno, prvič pa najkasneje do 23. januarja 2011, Evropskemu parlamentu in Svetu poroča o uporabi te direktive v državah članicah in predlaga potrebne dopolnitve. Ti predlogi za dopolnitve se bodo nanašali predvsem na člene 4, 5, 9, 11 in Poglavje III.

▼B

Člen 25

Kontaktne točke

▼M1

Države članice določijo kontaktne točke, odgovorne za sprejem in prenos informacij ter dokumentov iz členov 8, 12, 19, 19a, 22 in 23.

▼B

Države članice zagotovijo ustrezno sodelovanje pri izmenjavi informacij in dokumentacije, omenjene v prvem odstavku.

Člen 26

Prenos

▼M2

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo najkasneje do 23. januarja 2006. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s členom 4 (2), tretji pododstavek, in 3a do 12. junija 2026. Komisiji takoj sporočijo besedilo teh predpisov.

▼B

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanje določijo države članice.

Člen 27

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati z dnem objave v *Uradnem listu Evropske unije.*

Člen 28

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti.